29/03/2019

“Αγγέλων αγαλλίαμα πάντιμον”

/ Γνώμες

Του Σεβ. Μητροπολίτου Καστορίας κ. Σεραφείμ, Υπερτίμου και Εξάρχου Άνω Μακεδονίας

Κάθε φορά που εμείς οι Ορθόδοξοι πλησιάζουμε το πρόσωπο της Παναγίας και την μακαρίζουμε μαζί με όλες τις γενεές των ανθρώπων, σύμφωνα με τον λόγο της «*ιδού γαρ από του νυν μακαριούσι με πάσαι αι γενεαί*»**1**, οσφραινόμαστε τον πλούτο των αρετών της και όλα εκείνα τα χαρίσματα με τα οποία την προίκισε ο Θεός.

Είναι η τιμιωτέρα των Χερουβίμ και η ενδοξοτέρα ασυγκρίτως των Σεραφείμ.

Είναι ο ηγιασμένος ναός και ο παράδεισος ο λογικός, κατά την έκφραση του ιερού υμνογράφου**2**.

Είναι το πρόσωπο εκείνο που η ζωή κι η διακονία της αποκαλύπτει τη ζωή των αγγέλων.

Γι’ αυτό ο θεοφόρος Ιωάννης ο Δαμασκηνός σε έναν περίφημο κανόνα την χαρακτηρίζει ως το πάντιμο αγαλλίαμα των Αγγέλων. «*Αγγέλων αγαλλίαμα πάντιμον, χαίρε μόνη Παναγία Δέσποινα και των βροτών εγκαλλώπισμα*»**3**. Έτσι

δικαιολογείται γιατί ο άγνωστος ιερός υμνογράφος στην Ακολουθία του Ακαθίστου Ύμνου τής απευθύνει ανάμεσα στα άλλα «*χαίρε*» και αυτό που φανερώνει την επί της γης ζωή που κάνουν οι Άγιοι Άγγελοι : «*Χαίρε των αγγέλων τον βίον εμφαίνουσα*».

Πρώτον. Οι Άγιοι Άγγελοι είναι «*λειτουργικά πνεύματα εις διακονίαν αποστελλόμενα δια τους μέλλοντας κληρονομείν σωτηρίαν*»**4**. Διακρίνονται αρχικά για την καθαρότητά τους. Σαν δημιουργήματα του Υπεράγιου Θεού, βρίσκονται σταθερά προσανατολισμένοι προς Εκείνον που είναι η πηγή της αγιότητας και του φωτός. Δεν υπάρχει τίποτα το μολυσμένο στη ζωή και τη διακονία τους, γι' αυτό και εμφανίζονται στους ανθρώπους λάμποντες και ακτινοβολούντες. Αυτό το χαρακτηριστικό γεγονός το βλέπουμε στην Ανάσταση του Χριστού, όπου παρουσιάζονται «*εν λευκοίς καθεζόμενοι*»**5** και με όψη ως αστραπή.

Αν, λοιπόν, οι άγγελοι διαθέτουν αυτήν την καθαρότητα, την διαθέτει αντίστοιχα και η Κεχαριτωμένη Θεοτόκος. Γι' αυτό κι ο ιερός υμνογράφος την ημέρα των Εισοδίων ψάλλει : «*όντως ανωτέρα πάντων υπάρχεις, Παρθένε αγνή*»**6**. Αναφέρει σχετικά ο Άγιος Νικόλαος ο Καβάσιλας : «*Από το εξής σημείο είναι φανερό ότι η μακαρία Παρθένος ήταν απαλλαγμένη από κάθε κακία : Από το ότι είχε εισέλθει στο αγιώτατο τμήμα του ναού, τα Άγια των Αγίων, που ήταν άβατο και για τον ίδιο τον αρχιερέα... Διότι, με το ότι δεν είχε ανάγκη η Μαρία εξιλαστήριες θυσίες και άλλους καθαρισμούς, απέδειξε ότι δεν είχε τίποτε για να καθαρίσει*»**7**.

Δεύτερον. Οι Άγιοι Άγγελοι διακρίνονται για την υπακοή τους. Όπως τα τάγματα των αγγέλων παρέμειναν στην υπακοή του Θεού μετά τη φοβερή εκείνη πτώση του εωσφόρου, έτσι και η ταπεινή Μαριάμ της Ναζαρέτ χρησιμοποιεί στη ζωή της την υπακοή στο θέλημα του Θεού. Γι' αυτό και την ημέρα του Ευαγγελισμού, απαντά στην προσφώνηση του Αρχαγγέλου με τη μεγαλειώδη φράση : «*ιδού η δούλη Κυρίου· γένοιτό μοι κατά το ρήμα σου*»**8**, δίνοντας απάντηση αντάξια στη μεγάλη αρετή της και αποκαλύπτοντας τον θησαυρό της ψυχής της, που ήταν στολισμένη με την αγιότητα.

Θέτει τον εαυτό της άνευ όρων στην υπηρεσία των σχεδίων του Θεού και αναλαμβάνει να διακονήσει το ακατάληπτο – στην ανθρώπινη λογική – μυστήριο της επί γης παρουσίας του Θεού. Είναι αποκαλυπτικός ο Άγιος Γρηγόριος Επίσκοπος Νύσσης αναφερόμενος στην υποδειγματική αποδοχή της κλήσεως της Παρθένου : «*Ως δούλη είμαι όλη έτοιμη να δεχθώ το δεσποτικό νεύμα. Είμαι πρόθυμη να παραδοθώ χωρίς αντίσταση στα χέρια του κεραμέως, όπως ο πηλός. Ας κάνει ο Κύριος εξουσιαστικά σε μένα ό,τι θέλει. Σύμφωνα με το θέλημά Του, ας θαυματουργήσει την παράδοξη γέννηση, που είναι καρπός της πολλής Του φιλανθρωπίας*

»**9**.

Τρίτον. Διακονούν οι Άγγελοι το θέλημα του Θεού, διακονεί και η Θεοτόκος το μέγιστο και ανεπανάληπτο θαύμα. Δίνει στον Πλάστη το πλασθήναι και στον Υιό του Θεού το ανθρωπισθήναι**10**. Γι' αυτό είναι πραγματικά Θεοτόκος. «*Κηρύσσουμε μάλιστα ότι η αγία Παρθένος είναι στην κυριολεξία και πραγματικά Θεοτόκος· όπως δηλαδή αυτός που γεννήθηκε από αυτήν είναι πραγματικά Θεός, είναι πραγματική Θεοτόκος αυτή, που γέννησε από τα σπλάχνα της με ανθρώπινη σάρκα τον αληθινό Θεό ... Όχι διότι τάχα η θεία φύση του Λόγου προήλθε από αυτήν, αλλά διότι ο Θεός Λόγος ... σαρκώθηκε από αυτήν, χωρίς να μεταβληθεί και γεννήθηκε*»**11**, θα απαντήσει στους αιρετικούς της εποχής του, αλλά και της δικής μας εποχής, ο μεγάλος δογματολόγος της Δαμασκού, Άγιος Ιωάννης.

Τέταρτον. οι Άγγελοι προστατεύουν. Είναι οι ουράνιοι νόες που βρίσκονται πάντοτε δίπλα στο ανθρώπινο γένος, γι' αυτό και η Εκκλησία μας εύχεται καθημερινά : «*Άγγελον ειρήνης, πιστόν οδηγόν, φύλακα των ψυχών και των σωμάτων ημών, παρά του Κυρίου αιτησώμεθα*». Αλλά και η Θεοτόκος είναι η ακαταίσχυντος προστασία των Χριστιανών, το τείχος το απροσμάχητον, των θλιβομένων η χαρά, των αδικουμένων η προστάτιδα, των πενομένων η τροφή, η επίσκεψη των ασθενούντων, η βοηθός των ορφανών**12**. Γι' αυτό, από το στόμα του πάσχοντος ανθρώπου, από το προσκέφαλο του ασθενούς όπου ο πόνος και η θλίψη περισσεύει, από τις ψυχές των ανθρώπων όπου συσσωρεύονται οι κίνδυνοι και οι δυσκολίες της ζωής, ακούγονται σχεδόν καθημερινά οι αυθόρμητες και καρδιακές επικλήσεις : «*Παναγία μου*», «*Υπεραγία Θεοτόκε σώσον ημάς*», «*Κυρά μου και Δέσποινά μου, βοήθησέ με*».

Σ' αυτήν καταφεύγουμε κι εμείς, όχι μόνο την περίοδο της Αγίας και Μεγάλης Τεσσαρακοστής, αλλά πάντοτε, και την παρακαλούμε να μας τοποθετήσει κάτω από το μαφόριο της μητρικής προστασίας της, ώστε με ασφάλεια να διαπεράσουμε το δόλιχο της παρούσης ζωής και να βρεθούμε εύθετοι στη Βασιλεία των Ουρανών.

«*Την πάσαν ελπίδα μου εις σε ανατίθημι, Μήτερ του Θεού, φύλαξόν με υπό την σκέπην σου*».

---

1. Λκ. 1,48
2. Μεγαλυνάριο Υπεραγίας Θεοτόκου, «Επί σοι χαίρει»
3. Ωδή ε', Ήχος πλ. Α', Παρασκευή εσπέρας, Θεοτοκάριον
4. Εβρ. 1,14-2,1
5. Ιω. 20,12
6. Τροπάριο Θ' ωδής εορτής Εισοδίων της Θεοτόκου
7. Αρχιμ. Καλλίστρατος Λυράκης, Η Παρθενομήτωρ, έκδ. 9η, Αποστολική

Διακονία, Αθήνα 2003, σελ. 55

8. Λκ. 1,38

9. Αρχιμ. Καλλίστρατος Λυράκης, ο.π., σελ. 97

10. Αγίου Ιωάννου του Δαμασκηνού, Έκδοσις ακριβής της ορθοδόξου πίστεως, κεφ. 87 “Περί της γενεαλογίας του Κυρίου και περί της αγίας Θεοτόκου”, ΕΠΕ 1,482

11. Αρχιμ. Καλλίστρατος Λυράκης, ο.π., σελ. 137

12. Καταληκτικό τροπάριο Μικρού Παρακλητικού Κανόνος